

ТАКТИЧКО-ТЕХНИЧКЕ НОВИНЕ

Новине у швајцарском наоружању

На аеромитингу у Дибендорфу (Швајцарска), одржаном 3 септембра ове године, позната фабрика „Оерликон“ из Цириха, показала је читаву серију нових оруђа и разних справа, највећим делом из наоружања ваздухопловства и против-авионске артиљерије.

Ту су показане најновије врсте **ракета за наоружање ловачких авиона** (сл. 1); ракете имају калибар 8 см, а тежину 10 кгр. Пуштене са земље, ове ракете постижу брзину од 700 м/сек што је за ракете веома велика брзина, када се има у виду да америчке ракете од 5 цолова, употребљене у Кореји, имају брзину од свега 420 м/сек.

Сл. 1 — Ракете 8 см за наоружање ловачких авиона

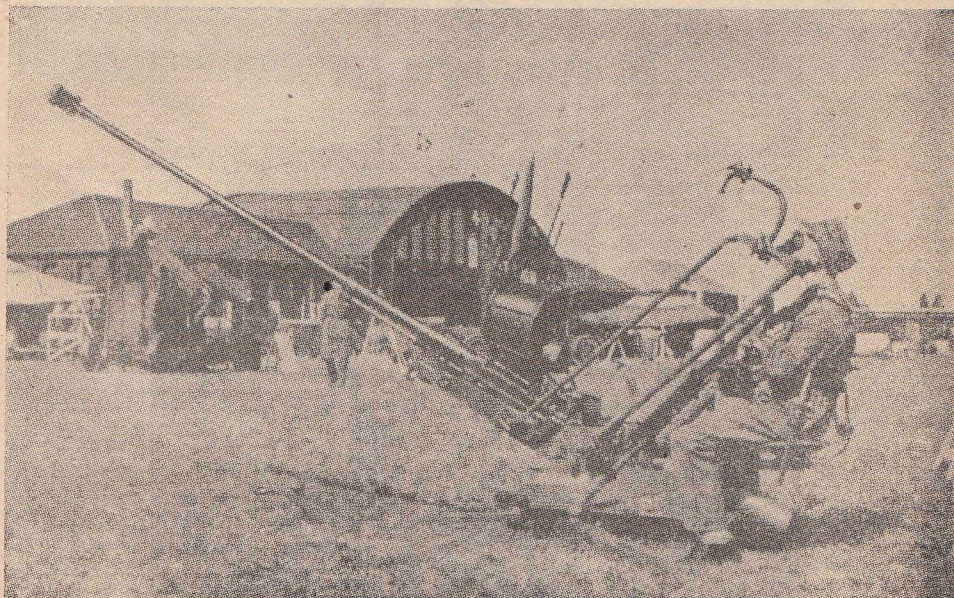
Ако се ракета испаљује са авиона, брзина се увећава за брзину авиона. Стабилизација ракете у лету постигнута је помоћу четири водећа крилца, која су нешто већа него обично. Тачност погађања ових ракета је већа од свих досада постојећих. Врх ракете може бити обичан или кумулативан, који пробија челичну плочу од 25 см дебљине.

Ракете се носе на авиону под крилима. Опаљивање ракета врши се електричним путем, и то: по једна или салвама по 2 или 4 ракете. При опаљивању салви ракете полазе са временском разликом од 0,1 сек да се не би ометале у лету. Ловци типа „Mustang“ могу да носе по 24 овакве ракете чиме им је ватрена моћ јако повећана.

За вежбе постоји егзерцирна ракета калибра 5 см (на сл. 1 најмања ракета).

Интересантно је да се „Оерликон-Ракете“ могу употребити не само у авијацији, већ и код пешадије као и код тенкова. Нарочито су ефикасне против тенкова. У овом циљу фабрика је конструисала један лак противтенковски бацач.

Од **противавионских оруђа** фабрика је приказала 3 различита модела калибра 20 мм. Сл. 2 показује модел „6 ПА“ који има брзину гађања од 1.000 метака у минути. Почетна брзина зрна је 1.130 м/сек. За овако велику почетну брзину цев је морала бити дуга скоро 2 м. Дугачко трзање избегнуто је гасном кочицом на устима цеви. Пуњење се врши помоћу оквира у виду добоша који садржи по 60 метака и који се може испалити продужном ватром за нешто мање од 4 секунде. Оруђе је тешко 330 кг и вози се на специјалној двоколици.

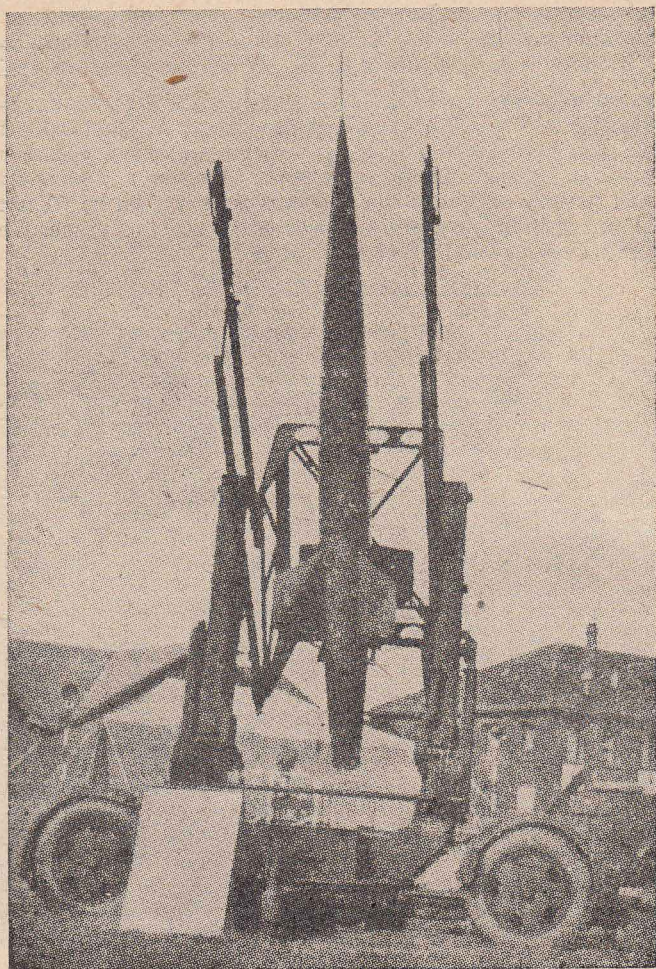
Сл. 2 — ПА топ 20 мм „Оерликон“

Највећу сензацију на изложби изазвала је **противавионска ракета** (сл. 3) са својим радаром за навођење. Тело ракете има 5 м дужине са 4 мала крилца на задњем делу.

Као код ракетних авиона са највећим брзинама, на врху ракете налази се штап — антена која служи за навођење. Пуштање ракете врши се са специјалног постоља, сличног топовском постољу на точковима.

По испаљењу ракете ступа у дејство радар за навођење, који непрестано зрачи у правцу циља (непријатељског авиона). На овај начин, отклоњен је сваки утицај кретања циља, који је досада јако отежавао погађање.

Ма да се још не располаже тачним подацима докле се стигло са развојем ракетног наоружања, ипак се све више наилази на мишљење да ће ракета бити нај-ефикасније оруђе будућности за борбу против бомбардера на великим висинама.

Сл. 3 — ПА ракета у положају за дејство

(Neue Zürcher Zeitung, 5.9.1951, Zürich)

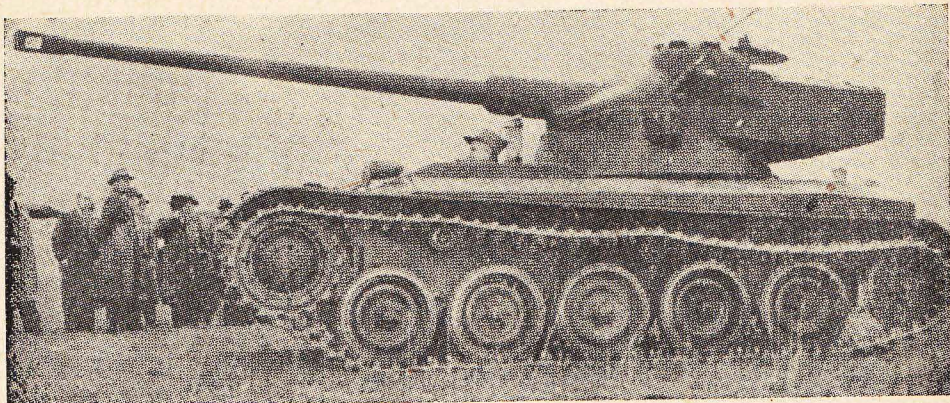
Лифт за рањенике

За утовар и истовар рањеника при транспортовању ваздушним путем конструисала је фирма „Douglas Aircraft Company“ специјалан електрични лифт. Фабрикација овог лифта већ је отпочела за потребе ратног ваздухопловства САД.

Цео лифт не прелази 70 кгр тежине; лако се склапа у авиону; може да прими два рањеника или терет до 250 кгр.

Лифт се показао као врло практичан. Рањеници за време утовара и истовара остају у лежећем ставу. За једно дизање потребно је свега 15 секунди.

(Military Review, August 1951)

Сл. 4

Нови француски тенк „АМХ 13“

После многобројних дискусија у иностраној штампи и разним војним часописима по питању најбољег тенка сутрашњице и најефикасније противтенковске одбране, појавио се у Француској лаки тенк „АМХ 13“ (сл. 4).

Тенк је тежак 13 тона и може да развија брзину до 70 км/час по друму. Покретљивост ван путева такође је врло добра: тенк савлађује нагибе преко 40% и ровове од 2 м ширине. Низак и спретан по конструкцији, тенк се лако прилагођава земљишним угибима, тако да се врло тешко уочава на бојишту. Наоружан је топом 75 мм који има врло велику почетну брзину и пробојну моћ. Оруђе је смештено у куполи која омогућава гађање у кругу од 360° са великим депресионим угловима, те се може дејствовати и на циљеве у непосредној близини. Посада има само 3 човека.

Према писању швајцарског листа „Gazette de Lausanne“ од 7 октобра 1951 године, швајцарска скупштина одобрила је кредит у износу од 400 милиона швајцарских франака за ново наоружање својих тенковских јединица. Одлука је пала да се у Француској одмах наручи 200 оваквих тенкова зашто ће бити потребна сума од 100 милиона швајцарских франака. У коментару се каже да је за швајцарске специфичне услове много боље набавити 200 оваквих тенкова, који су изванредно средство и за борбу против тенкова свих типова, него, на пример, 50 тенкова од 40 — 50 тона тежине, који би се за исту суму могли набавити.

(Neue Zürcher Zeitung, 11 oktober 1951, Zürich)

Универзално мазиво за све температуре

У Армији САД пронађено је ново мазиво за све врсте возила и артиљерију које се може употребити на свакој температури како у жарком појасу, тако и на Северном Полу.

Ово ново универзално мазиво упростиће снабдевање Армије мазивом уопште, јер је досад постојало шест врста разних мазива.

Стандардизовање ратне опреме

Канада, Велика Британија и САД усвојиле су досада преко 400 предмета задједничке ратне опреме. Од артиљерских оруђа досада су стандардизовани топови 75 мм и хаубице 240 мм, као и електрични уређаји и све врсте погонског материјала.

Стандардизовање треба да обухвати, према званичним изјавама Министарства рата САД, и наоружање земаља чланица Северноатлантског пакта.

(Military Review, August 1951)

Пластични оклопи за борце будућности

Разни оклопи и војнички шлемови ускоро ће бити испробани у Кореји. Према досадашњим подацима могло би се закључити да ће будући борци имати, као некада средњевековни ритери, оклопе који ће бити од пластичне најлон-месе. Овакав оклоп био би тежак од 2—6 кг и штитио би борца од свих пушчаних зрна, као и од мањих парчади распрелих граната.

Ова нова оклопна одела доделиће се у првом реду носоцима рањеника који су, услед изложености јакој пешадиској ватри, досада трпели велике губитке. По неким мишљењима, ова одела неће доћи у обзир за пешадију, јер би јако стежавала њено кретање, већ само за возеће јединице и болничаре. Међутим, за шлем влада велико интересовање и, по свему судећи, он је много бољи од свих досадашњих шлемова.

(Tribune de Lausanne, 19.9.1951)

Нове снаге Јужне Кореје

Јужна Кореја затражила је од САД потребну опрему за 10 нових дивизија. Сматра се да Јужна Кореја има око пола милиона регрута на обуци, као и да би могла, према новом закону, да позове у војску још око два милиона бораца.

(Military Review, August 1951)

Нови совјетски ловац „Лела-156“

Совјетско ваздухопловство добиће ускоро нови тип ловачког апарата са реактивним погоном, „Лела-156“. Овај апарат има брзину преко 1.000 км/ч. Сериска производња је отпочела. „Лела-156“ је, уствари, побољшани немачки ловац „Ме-262“, који има два мотора и стреласта крила која са трупом чине угао од 35°.

(AFP, Лондон, 21.8.1951)

Нов британски бомбардер на реактивни погон „Sort SA/4“

Британска ваздухопловна индустрија израдила је нов четворомоторни бомбардер са реактивним мотором. Његов званични назив је „Sort SA/4“. Пробни летови извршени су у Северној Ирској. Авион има распон крила од 33 м, а дуг је 31 м. Располаже са 4 реактивна мотора Роле-Ројс „Евон“ од којих сваки развија 2.925 коњских снага статичког потиска.

(AFP, Лондон, 3.9.1951)

Нови амерички оклопни аутомобил

Америчка војна индустрија припрема сериску производњу новог оклопног аутомобила који ће имати посаду од 12 људи. Нови оклопни аутомобил предвиђа се за дејство у заједници са тенковима. Оклоп је толико јак да штити посаду од ватре лаког пешадиског наоружања и парчади граната. Кола су на гусеницама и омогућавају савлађивање сваког терена који савлађују и тенкови. Овај аутомобил наоружан је топом 50 мм, а има просечну брзину 50 км/ч.

(Reuter — Чикаго, 20.8.51)

Ракетни хеликоптер

Институт за поморска проучавања у САД објавио је 23 октобра 1951 године да је израђен хеликоптер за једно лице на ракетни погон. Хеликоптер је тежак око 50 кг, а има брзину већу од свих досадашњих хеликоптера.

Предност новог хеликоптера, поред осталог, је и у томе, што ће моћи да се спушта и на теже приступачна места на планинском земљишту где то досадашњи хеликоптер није могао.

(AFP, 23.10.51)

Гумени простирач за спавање у Армији САД

У ратну опрему америчког војника, између осталог, уводи се и специјални гумени простирач за спавање на земљи. Простирач је у виду лаког јастука од најлона, који се напумпа ваздухом у моменту употребе. Дужина простирача износи 76 инча (193 см), ширина 27 инча (68 см), а дебелина 3 инча (7,6 см). Простирач се показао веома практичан, јер омогућава борцу да се одмара и у рову, а штити га од влаге и хладноће.

(Military Review, September 1951)

Оружане снаге сателита СССР

Док се ваздухопловне и поморске снаге сателитских земаља сматрају безначајним, доста се придаје велики значај њиховим копненим снагама чије се бројно стање цени на око два милиона војника. Према писању америчког часописа „Military Review“ од септембра 1951, рачуна се да сателитске земље имају под оружјем, и то: Пољска — 450.000, Чехословачка — 250.000, Мађарска — 180.000, Румунија — 280.000, Бугарска — 180.000, Албанија — 60.000, што укупно чини 1.400.000 војника.

Поред тога, у јединицама унутрашње безбедности, које су такође потпуно војнички обучене и опремљене, има, и то: Пољска — 200.000, Чехословачка — 150.000, Мађарска — 120.000, Румунија — 150.000, Бугарска — 100.000, Албанија — 20.000, тј. свега: 740.000 војника.

(Military Review, September 1951)

Транспортна авијација у служби инжењерије

Пребацивање инжењерске опреме и комплетних делова мостова ваздушним путем на одређено место за подизање моста постало је честа пракса у операцијама Америчке армије у Кореји, што се види из следећих примера:

— После изненадног искрцавања трупа код Инчона, предвиђени понтонски мост за форсирање реке Хан код Сеула није могао да се искрца у пристаништу Инчон, јер је у то време владала осека. Међутим, потреба за мостом била је хитна. Зато је пребацивање мостовског материјала извршено из Јапана транспортним авионима и у одређеном часу мост је омогућио прелаз реке Хан. Одмах затим пребачено је из Јапана још 600 тона мостовског материјала на аеродром Кимпо код Сеула за израду других мостова.

— За време повлачења морнаричке дивизије, децембра 1950 године, после напада Кинеза код водојаке Чанзи у Северној Кореји, дивизија је располагала само једним слабим путем према Хамхунгу, где су бродови очекивали њено пристизање. Севернокорејске снаге биле су порушиле једини мост преко широке водојаке, те је повлачење снага било немогуће.

У оваквој ситуацији, једино могуће решење било је пребацивање мостовског материјала ваздушним путем и његово спуштање падобранима на место подизања моста, пошто у близини није било аеродрома. Транспортни авиони успели су да пребаце комплетан челични понтонски мост „Бејли“ и да спусте све његове делове без квара иако су поједини били тешки око 900 кг. Одмах после спуштања мостовског материјала, инжењерци морнаричке дивизије подигли су мост преко кога су прошли тенкови, камиони и трупе морнаричке дивизије чиме је избегнуто окружење од стране севернокорејских снага.

Поред тога, није редак случај да су транспортним авионима преношени генератори од 3 тоне, ваљци од 8,5 тона за израду путева и друга инжењерска опрема и тешке машине неопходне за извођење техничких радова. Ово пребацивање инжењерске опреме врше транспортни авиони „С-119“, на којима је усавршен контролни пилот за „спуштање“, што омогућава да се лако искрцавају ципови, камиони, хаубице 155 мм, булдожери и друге тешке машине и оруђа.

(The Military Engineer, May — June, 1951, U.S.A.)

Маневар у Западној Немачкој

Од 3—10 октобра извршиле су америчке јединице, које се налазе у Немачкој, највећи маневар у послератном времену. Маневар је имао за циљ, поред увежбавања трупа и командног састава, да покаже Европи да су америчке јединице спремне за све евентуалности, као и да испроба борбену готовост јединица које се већ дуго налазе у Немачкој и Трсту, а исто тако да испроба борбене групе, тенкове, артиљерију, ваздухопловство, понтонире и јединице речне флотиле.

У овом маневру учествовале су, углавном, америчке јединице са једним француским армиским корпусом и једним британским артиљериским пуком. Укупно бројно стање трупа износило је око 160.000 људи.

Маневар се одиграо у области Франкфурт—Манхајм—Касел, или тачније, у области Рајна—Мајна—Некар, а у присуству генерала Ајзенхауера и начелника генералштаба америчке војске, генерала Колинса.

Маневром је руководио командант америчких снага у Европи, генерал Томас Хенди. Командант 7 америчке армије, генерал Мантон Еди, командовао је снагама чији је задатак био да одбаце противника који је нападао са истока и југа.

Маневар се одвијао у три фазе: напад непријатеља који је надмоћнији и на земљи и у ваздуху; противнапад Савезника и уништење непријатељског ваздухопловства; и победничка противофанзива јединица одређених да бране Европу.

По претпоставци, непријатељ је долазио са истока и од Франкфурта. Он је још у самом почетку сукоба успео да продре у америчку зону на ширини фронта од 150 км и одбацио је окупационе трупе све до Рајне. Сви важнији градови, као Франкфурт и други, сматрани су као евакуисани.

Одбачене окупационе снаге, појачане француским јединицама, кренуле су тада у противнапад и одбациле нападача иза његових полазних положаја.

Маневар је завршен анализом рада пред великим бројем виших официра свих нација — чланица Атлантског пакта, рачунајући ту и Грчку и Турску.

Анализа маневра била је пропраћена објашњењима на повећаној и осветљеној карти. Присутни су показали живо интересовање за изведени маневар у коме се много водило рачуна о стеченим искуствима у Кореји. Француски генерал Жијен, командант атлантских снага Средњег европског сектора, подвукао је да није било тешкоћа у сарадњи између Француза и Американаца, јер су они навикли једни на друге, борећи се раме уз раме у прошлом рату. „Неопходно је да научимо да се заједно боримо и да имамо исте методе борбе“, рекао је генерал Жијен у свом излагању. Према његовим речима, идеја маневра је добро замишљена, јер је маневар приближила стварности, предвиђајући повлачење, противнапад и враћање изгубљене територије. Таква би била и стварност, ако дође до сукоба у Европи. Даље је генерал Жијен рекао да не треба бити сувише оптимиста у погледу времена које би нападач оставио браниоцу за његово прикупљање. Нападач ће бити јачи и у људству и у материјалу, а о томе треба водити рачуна. Да би се прешло у офанзиву, треба нарочито мислити о проблему река који је врло важан у Средњој Европи.

(Gazette de Lausanne, 14 octobre 1951)